

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ята секція

СПРАВА «ПУСТОВІТ ПРОТИ УКРАЇНИ»

(Заява № 34332/03)

Рішення

СТРАСБУРГ

18 листопада 2010 року

ОСТАТОЧНЕ

Рішення остаточне, але може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Пустовіт проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи комітетом, до складу якого увійшли:

Марк Віллігер (Mark Villiger), *Голова*,

Ізабель Берро-Лефевр (Isabelle Berro-Lefevre),

Ганна Юдківська (Ganna Yudkivska), *судді*,

та Стівен Філліпс (Stephen Phillips), *заступник Секретаря секції*,
після обговорення за зачиненими дверима 19 жовтня 2010 року,
виносить таке рішення, що було ухвалене у той самий день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу порушено за заявою (№ 34332/03), поданою проти України до Суду 2 жовтня 2003 року громадянином України Олександром Івановичем Пустовітом (далі — заявник) відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція).

2. Уряд України (далі — Уряд) був представлений його Уповноваженим — п. Ю. Зайцевим.

3. 16 березня 2009 року Голова п'ятої секції вирішив направити заяву Уряду. Відповідно до Протоколу № 14 заява була передана комітету в складі трьох суддів.

ФАКТИ

ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявник народився у 1941 році та проживає у м. Києві, Україна.

1. Перше провадження

5. 23 серпня 1996 року заявник звернувся до Ленінградського районного суду м. Києва (далі — районний суд) з позовом до колишнього роботодавця, Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона НАН України, оскаржуючи своє звільнення та вимагаючи сплатити заборгованість із заробітної плати та відшкодування моральної шкоди.

6. У період з серпня 1996 року до 25 лютого 1998 року справа заявника була розглянута судами двох інстанцій.

7. Останнє слухання у 1998 році відбулося 25 лютого у районному суді. Після того матеріали справи були загублені. 31 травня 2000 року районний суд відновив провадження у справі.

8. 9 червня 2000 року районний суд виніс рішення про відновлення втраченого цивільного провадження.

9. 26 липня 2001 року районний суд частково задовольнив позовні вимоги заявника.

10. 14 березня 2002 року апеляційний суд м. Києва скасував це рішення та направив справу на новий розгляд до суду першої інстанції.

11. 17 жовтня 2002 року районний суд частково задовольнив позовні вимоги заявника.

12. 23 січня 2003 року апеляційний суд м. Києва скасував рішення суду від 17 жовтня 2002 року та відмовив заявнику у задоволенні позовних вимог.

13. 15 квітня 2003 року Верховний Суд України постановив остаточне рішення у справі заявника, яким відхилив його касаційну скаргу.

14. Заявником було подано скаргу про перегляд рішення у його справі за винятковими обставинами, проте вона не була задоволена.

2. Друге провадження

15. У березні 2005 року заявник звернувся до Святошинського суду м. Києва з позовом до директора Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона НАН України, оскаржуючи наказ, яким він був звільнений з посади. 31 березня 2005 року суд залишив його позовну заяву без розгляду на підставі того, що аналогічний позов вже було розглянуто національними судами та винесене рішення набрало законної сили.

16. 12 травня 2005 року апеляційний суд м. Києва залишив цю ухвалу без змін.

17. За твердженнями заявника, в червні 2005 року він подав до Верховного Суду України касаційну скаргу на ухвали від 31 березня 2005 року та від 12 травня 2005 року. Заявник не повідомив Суд про результати касаційного провадження.

ЩОДО ПРАВА

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ

18. Заявник скаржився на те, що тривалість першого провадження у його справі була несумісною з вимогою «розумного строку», передбаченою пунктом 1 статті 6 Конвенції, у якому зазначене наступне:

«Кожен має право на ... розгляд його справи упродовж розумного строку... судом..., який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру...»

19. Уряд заперечив проти цього твердження.

20. Період, який має розглядатись, почався 11 вересня 1997 року, коли стало обов'язковим для України положення про визнання права на подання індивідуальних заяв. Однак, оцінюючи розумність строку, що минув після цієї дати, слід враховувати, в якому на той час стані перебувало провадження, яке вже тривало дванадцять місяців, починаючи з 23 червня 1996 року. Період, який розглядається, закінчився 15 квітня 2003 року. Таким чином, зазначена справа розглядалася майже п'ять років та сім місяців судами трьох інстанцій.

A. Щодо прийнятності

21. Суд зазначає, що ця скарга не є очевидно необґрунтованою у значенні пункту 3 статті 35 Конвенції. Далі Суд зазначає, що вона не є непринятною за будь-яких інших підстав. Отже, вона визнається прийнятною.

B. Щодо суті

22. Суд нагадує, що розумність тривалості провадження повинна визначатися у світлі відповідних обставин справи та з огляду на такі критерії: складність справи, поведінка заявника та відповідних органів державної влади, а також важливість предмета спору для заявника (див., серед багатьох інших джерел, рішення у справі «Фридлендер проти Франції» (*Frydlender v. France*) [ВП] № 30979/96, п. 43, ЄСПЛ 2000-VII). Суд нагадує, що трудові спори потребують особливої ретельності (див. рішення у справі «Руотоло проти Італії» (*Ruotolo v. Italy*), 27 лютого 1992 року, Випуск А, № 230 D, п. 17).

23. Суд неодноразово встановлював порушення пункту 1 статті 6 Конвенції у справах, які порушують питання, подібні до тих, що

розглядаються у цій справі (див. згадане вище рішення у справі «Фрідлендер проти Франції» (*Frydlender v. France*)).

24. Розглянувши усі надані матеріали, Суд вважає, що Уряд не навів жодного факту чи аргументу, здатних переконати Суд дійти іншого висновку у цій справі. З огляду на практику Суду з цього питання, Суд вважає, що у цій справі тривалість провадження була надмірною та не відповідала вимозі «розумного строку».

Таким чином, у цій справі мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

II. ІНШІ СТВЕРДЖУВАНІ ПОРУШЕННЯ КОНВЕНЦІЇ

25. Заявник також скаржився за пунктом 1 статті 6 за статтею 13 Конвенції на несправедливість провадження у його справі та на те, що його позов, поданий у 2005 році, не був розглянутий. Крім того, він стверджував про порушення статті 14 Конвенції та статті 1 Першого протоколу, посилаючись на ті самі питання.

26. Уважно розглянувши твердження заявника і виходячи із сукупності наявних матеріалів та в тій мірі, в якій він є повноважним вивчати заявлені скарги, Суд не встановив жодних ознак порушень прав та свобод, гарантованих Конвенцією.

27. Відповідно ця частина заяви має бути визнана неприйнятною як явно необґрунтована відповідно до пунктів 3 та 4 статті 35 Конвенції.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

28. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливу сатисфакцію».

A. Шкода

29. Заявник вимагав 414 750 грн (приблизно 34 600 євро) відшкодування матеріальної шкоди та 100 000 євро відшкодування моральної шкоди.

30. Уряд заперечив проти цих вимог.

31. Суд не вбачає будь-якого причинно-наслідкового зв'язку між встановленим порушенням та стверджуваною матеріальною шкодою, тому Суд відхиляє цю вимогу. З іншого боку, здійснюючи оцінку

на засадах справедливості, Суд присуджує заявнику 800 євро відшкодування моральної шкоди.

В. Судові витрати

32. Заявник також вимагав 223,21 грн (приблизно 19 євро) поштових витрат та витрат на копіювання документів. Він також вимагав 493 грн (приблизно 41 євро) плюс 1162,44 грн (97 євро) на послуги перекладача.

33. Уряд зазначив, що заявник не довів, що всі витрати у провадженні були понесені ним у зв'язку з розглядом справи в Суді. Стосовно вимог про відшкодування 223,21 грн та 493,00 грн Уряд залишив вирішення цього питання на розсуд Суду. Також Уряд не прокоментував вимоги щодо суми 1162,44 грн.

34. Згідно із практикою Суду заявник має право на відшкодування судових витрат, якщо буде доведено, що такі витрати були фактичними і неминучими, а їх розмір — обґрунтованим. У цій справі, враховуючи вищезазначені принципи та наявні у нього документи, Суд вважає справедливим присудити 100 євро щодо відшкодування вказаних витрат.

С. Пеня

35. Суд вважає за доцільне призначити пеню на підставі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої має бути додано три відсоткових пункти.

За ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* скаргу відносно надмірної тривалості першого провадження прийнятною, а решту скарг у заяві — неприйнятними.
2. *Постановляє*, що мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.
3. *Постановляє*, що:
 - (а) протягом трьох місяців з дня, коли рішення набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач повинна сплатити заявнику 800 (вісімсот) євро відшкодування моральної шкоди та 100 (сто) євро відшкодування судових витрат, що мають бути конвертовані у національну валюту

держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу, плюс будь-який податок, який може бути стягнуто з цих сум;

- (b) зі спливом зазначеного тримісячного строку і до повного розрахунку на вищезазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в цей період, плюс три відсоткові пункти.

4. Відхиляє решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою та повідомлено письмово 18 листопада 2010 року відповідно до пунктів 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

Стівен ФІЛЛПС
Заступник Секретаря

Марк ВІЛЛІГЕР
Голова секції